

AZ ESZTERHÁZY KÁROLY EGYETEM

ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZATA

(Elfogadva a Szenátus 21/2018. (X.17.) sz. határozatával)

2018.

Preambulum

1.§

Az Eszterházy Károly Egyetem (továbbiakban: Egyetem) Eszközök és Források Értékelési szabályzata (továbbiakban: szabályzat), a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Szt.), valamint az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Korm. rendelet (továbbiakban: Áhsz.) rendelkezései alapján, az Egyetem Számviteli Politikájával összhangban szabályozza az eszközök és források értékelését.

I. Általános rész

A szabályzat célja és hatálya

2.§

(1) A szabályzat célja, hogy

- meghatározza azokat az értékelési elveket, módszereket, amelyekkel az Egyetem rögzíti az eszközei és a forrásai értékét;
- egyértelműen rögzítse – az Egyetem sajátosságainak figyelembevételével – azon eszközei és kötelezettségei értékelési gyakorlatát, amelyek esetében az Szt. és az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Áhsz.) felhatalmazása alapján az Egyetem Számviteli Politikája előírásán alapul az értékelés;
- az értékelési módszerek az Egyetemen belül minden érintett gazdasági szakember számára egyértelműek és pontosan értelmezhetők legyenek;
- tájékoztatást nyújtson a belső, illetve a külső ellenőrzés számára az Egyetem könyvviteli és költségvetési beszámoló készítési kötelezettsége során követett értékelési gyakorlatról, eljárásokról.

(2) A szabályzat hatálya kiterjed az Egyetem valamennyi szervezeti egységére, valamint az Egyetem tulajdonában lévő, nyilvántartásában szereplő, a rendelkezésére, használatára bocsátott, működését szolgáló eszközökre, azok forrására.

A szabályzat elkészítéséért, tartalmáért, megváltoztatásáért felelős személyek

3.§

A szabályzat elkészítéséért, tartalmáért, megváltoztatásáért, aktualizálásáért a költségvetési szerv vezetője a felelős. A szabályzatot a költségvetési szerv vezetőjének kell minden esetben jóváhagynia.

A szabályzathoz kapcsolódó fogalmak

4.§

Értékelés: az eszközök és a források könyvviteli nyilvántartásba vételéhez alkalmazott értékének és az éves költségvetési beszámoló mérlegébe kerülő értékének meghatározását jelenti.

Minősítés: döntés az adott eszköz, befektetett eszközök, illetve forgóeszközök, azon belül az egyes eszközcsoportok közé való besorolásáról.

Vételár: a termékek, szolgáltatások beszerzése, értékesítése után fizetett, kapott, felárral növelt, engedményekkel csökkentett, áfát nem tartalmazó ellenérték, hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapír esetén ide nem értve az Szt. 50. § (3) bekezdése szerinti vételárban lévő felhalmozott kamatot.

Felújítás: az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak. Felújítás és korszerűsítés is, ha az a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes része az eredetitől eltér, megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli. A tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett, a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott (szerkezeti elemei előregedtek), amely elhasználódottság már a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti. Nem felújítás az elmaradt és felhalmozódó karbantartás egy időben való elvégzése, függetlenül a kiadások nagyságától.

Karbantartás: a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő nagyjavítást, és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi.

Az értékeléshez kapcsolódó jogszabályi előírások

5.§

- (1) Az Egyetemen az eszközök és források értékelésénél figyelembe kell venni a következő jogszabályi előírásokat:
- a) az Áhsz. 15., 16. és 16/A§-ában foglaltakat a bekerülési érték megállapításánál;
  - b) az Áhsz. 17., 18. és 19.§-ában foglaltakat az eszközök értékcsökkenésének, értékvesztésének és értékhelyesbítésének megállapításánál;
  - c) az Áhsz. 20. és 21.§-ában foglaltakat a mérlegtételek értékelésénél.
  - d) bekerülési érték megállapításához: Szt. 47.§ (9) bekezdésében, Szt. 49.§ (5) bekezdésében, 50.§ (1), (2), (4) és (6) bekezdésében, Szt. 48.§ (7) bekezdésében, Szt. 51.§ (1) – (4) bekezdésekben, Szt. 3.§ (4) bekezdésének 8. pontjában, 49.§ (3), (4), (6) és (7) bekezdésében, és 62.§ (2) bekezdésében foglaltakat;
  - e) az eszközök értékcsökkenésének, értékvesztésének és értékhelyesbítésének megállapításához: Szt. 52.§ (1), (2), (5), (6) és (7) bekezdésében, az Szt. 53.§ (1) bekezdés *b)* és *c)* pontjában, az Szt. 54–56.§-okban, az Szt. 57.§ (2) bekezdésében, az Szt. 58.§ (2) és (3) bekezdésében, az Szt. 57.§ (3) bekezdésében, az Szt. 58.§ (1), (5), (6), (7), (8) és (9) bekezdésében foglaltakat;
  - f) a mérlegtételek értékelésénél: az Szt. 46.§-ában, az Szt. 60.§ (5) bekezdésében foglaltakat.

II. Az eszközök és források részletes szabályai

Bekerülési érték

6.§

Az eszközök bekerülési értékének általános szabályai

(1) **Immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értéke**

- a) **Vételár, eladási ár:** a termékek, szolgáltatások beszerzése, értékesítése után fizetett, kapott, felárral növelt, engedményekkel csökkentett, általános forgalmi adót nem tartalmazó ellenérték, hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapír esetén ide nem értve a Szt. tv. 50. § (3) bekezdés szerinti vételárban lévő felhalmozott kamatot.

- b) **Vásárolt immateriális javak bekerülési értéke** az egységes rovatrend K61. Immateriális javak beszerzése, létesítése rovathoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár.
- c) **Vásárolt, rendeltetészerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök bekerülési értéke** az egységes rovatrend K62. Ingatlanok beszerzése, létesítése, K63. Informatikai eszközök beszerzése, létesítése vagy K64. Egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára, kisajátítás útján szerzett ingatlan esetén a kártalanítás összege is. A bekerülési értékbe ezeknél a beszerzéseknél bele kell számítani az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközökhöz egyedileg hozzákapcsolható tervezési, szállítási, rakodási, alapozási, szerelési, üzembehelyezési munkáknak az egységes rovatrend K62., K63., K64. rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott együttes vételára.
- d) **Nem része az immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értékének** az egységes rovatrend K67. Beruházási célú előzetesen felszámított általános forgalmi adórovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott összeg.
- (2) **Az eszköz bekerülési (beszerzési, előállítási) értéke** az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközökhöz egyedileg hozzákapcsolható tételek együttes összege. A bekerülési (beszerzési) érték az engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt vételárat, továbbá az eszköz beszerzésével, üzembe helyezésével, raktárba történt beszállításával kapcsolatban felmerült szállítási és rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési, közvetítői tevékenység ellenértékét, díjait (ezen tevékenységeknek saját vállalkozásban történt végzése esetén az 51. § szerinti közvetlen önköltség aktivált értékét), a bizományi díjat, a beszerzéshez kapcsolódó adókat és adójellegű tételeket, a vámterheket foglalja magában. Jelen bekezdésben foglaltakon túl az Sztv.47 § (1)-(2) és (4)-(8) bekezdéseiben foglaltakat kell alkalmazni úgy, hogy a figyelembe vett tételeket a felmerüléskor, a gazdasági esemény megtörténtekor kell számításba venni a számlázott, kifizetett összegben.
- (3) **Saját előállítású immateriális javak, tárgyi eszközök bekerülési értékének összetevői:**
- a) Az eszköz előállítási értékének részét képezik azok a költségek, amelyek
- az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek;
  - az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak;
  - az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.
- b) Az eszköz előállítása során felmerült költségként kell figyelembe venni:
- a közvetlen anyagköltséget;
  - a közvetlen személyi juttatási költséget;
  - a közvetlen személyi juttatási költségek járulékait, szociális hozzájárulási adót;
  - az egyéb közvetlen költséget (szállítási és rakodási költség, közvetlen gépköltség).

- c) Az előállítási költségek között kell elszámolni:
- az idegen vállalkozó által megvalósított beruházáshoz biztosított (az idegen vállalkozó felé nem számlázott) vásárolt anyag bekerülési (beszerzési) értékét;
  - a saját előállítású termék, nyújtott szolgáltatás közvetlen önköltségét a vásárolt anyag, a saját előállítású termék tényleges beépítésekor, a szolgáltatásnyújtással egyidejűleg.

Értékesítési költségeket és az előállítással közvetlen kapcsolatba nem hozható általános költségeket, a közvetlen önköltség nem tartalmazhat.

Az előállítási költségek közé tartoznak azok az adott eszközzel közvetlen kapcsolatba hozható, az előállításához kapcsolódó általános költségek arányos összegei is, amelyek az adott termékre megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók (gépköltségek, kamatköltségek, egyéb kiegészítő részlegek általános költségei).

(4) Gazdasági társaságban lévő tulajdonosi részesedés bekerülési értéke

A gazdasági társaságban való részesedés bekerülési értékét alapításkor, tőkeemeléskor, vásárláskor, a társaság átalakulásakor, beolvadásakor az Szt. 49.§ (3), (4), (6) és (7) bekezdése szerint kell meghatározni, alapításkor, tőkeemeléskor, vásárláskor egyezően az egységes rovatrend K65. Részesedések beszerzése vagy K66. Meglévő részesedések növeléséhez kapcsolódó kiadások rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott összeggel.

- a) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke vásárláskor a részvényekért, üzletrészekért, vagyoni betétekért fizetett ellenérték (vétélár), cégvásárláskor – üzleti vagy cégérték, illetve negatív üzleti vagy cégérték kimutatása esetén – az üzleti vagy cégértékkel csökkentett, a negatív üzleti vagy cégértékkel növelt ellenérték (vétélár).
- b) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés bekerülési (beszerzési) értéke alapításkor, tőkeemeléskor a létesítő okiratban, annak módosításában, illetve a közgyűlési, az alapítói, a taggyűlési határozatban a jegyzett tőke fedezeteként, valamint a jegyzési, a kibocsátási érték és a névérték különbözeteként, a jegyzett tőkén felüli tőke fedezeteként meghatározott vagyoni hozzájárulás együttes értéke a ténylegesen befizetett pénzbetétnek és a rendelkezésre bocsátott nem pénzbeli betétnek megfelelő összegben.
- c) Gazdasági társaság átalakulása esetén a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó – a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyommérlege szerinti – saját tőke összege (kiválás esetén a kiválással létrejött gazdasági társaság végleges vagyommérlege szerinti saját tőke összege).
- d) Gazdasági társaság beolvadása esetén a külső tulajdonosnál a megszűnt gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés ellenében kapott részesedés bekerülési (beszerzési) értéke a megszűnt részesedésre jutó – a megszűnt gazdasági társaság végleges vagyommérlege szerinti – saját tőke összege.
- e) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetés névértéke fejében a jegyzett tőke leszállításakor (ideértve a tőkeleszállítással egyidejűleg végrehajtott, a leszállított jegyzett tőkével arányos jegyzett tőkén felüli saját tőke kivonást is) átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke a gazdasági társaság által közölt, illetve számlázott érték, a gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a vagyonfelosztási javaslat szerinti érték.

(5) **A készletek bekerülési értéke**

- a) **A vásárolt készletek bekerülési értéke** az egységes rovatrend K311. Szakmai anyagok beszerzése vagy K312. Üzemeltetési anyagok beszerzése rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár.
- b) **A befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek**, állatok bekerülési értéke az Szt. 62.§ (2) bekezdése szerint számított előállítási érték.
- c) **A saját előállítású késztermékek** és tárgyi eszközök értékét a közvetlenül felmerült anyagköltség, valamint a hozzákapcsolható közvetett költségek alapján kell meghatározni.
- d) **Vásárolt készleteknél** (anyag, áru) bekerülési érték a Szt. 47–50.§-ok szerinti tételek, vagy a beszerzési értékek alapján számított átlagos (súlyozott) beszerzési ár, vagy a FIFO módszer szerint meghatározott bekerülési érték; saját termelésű készleteknél (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állatok) előállítási érték a Szt. 51.§ szerinti közvetlen önköltség, vagy az átlagos (súlyozott) közvetlen önköltség, vagy a FIFO módszer szerint meghatározott közvetlen önköltség. A közvetlen önköltség utókalkulációval meghatározott vagy norma szerinti közvetlen önköltség lehet. A befejezetlen termelés norma szerinti közvetlen önköltsége a félkész termék, a késztermék norma szerinti közvetlen önköltségéből a teljesítési fok alapján arányosítással is meghatározható.

(6) **Pénzeszközök bekerülési értéke**

A forint pénzeszközök bekerülési értéke a befizetett, jóváírt forintösszeg.

A devizaszámlára kerülő deviza bekerülési értéke a bekerülés napjára vonatkozó, az Áhsz. szerinti devizaárfolyamon átszámított forintérték, kivéve a forintért vásárolt valutát, devizát, amelynél a ténylegesen fizetett forint alapján kell a nyilvántartásba vételi árfolyamot meghatározni.

(7) **Követelések bekerülési értéke**

- a) Az adott előlegek bekerülési értéke az átutalt vagy megfizetett – előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeg.
- b) A követelések bekerülési értéke az egységes rovatrend bevételeihez kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon kimutatott követelésekkel megegyező elismert, esedékes összeg.

(8) **Kötelezettségek bekerülési értéke**

- a) A kapott előlegek bekerülési értéke az átutalt, megfizetett – előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeg.
- b) Kötelezettségek bekerülési értéke az egységes rovatrend kiadásaihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek összege.

(9) **A vagyonkezelésbe vett eszközök bekerülési összege** – ideértve, ha a vagyonkezelői jog más vagyonkezelőtől való átvétellel, költségvetési szerv átalakításával, jogutód nélküli megszűnésével kapcsolatban keletkezik, de ide nem értve, ha a vagyonkezelői jog vásárlással, saját előállítással keletkezik – a vagyonkezelésbe adónál kimutatott bruttó érték. Az átvételt követően a vagyonkezelésbe adónál az átadásig esetleg elszámolt értékcsökkenést, értékvesztést a vagyonkezelésbe vevőnek nyilvántartásba kell vennie.

(10) **Importbeszerzés** bekerülési értékét – figyelemmel az Áhsz. 20.§ (3) és (4) bekezdésére – az Szt. 48.§ (7) bekezdése szerint kell meghatározni.

Ha a beszerzés ellenértékének kiegyenlítése számla alapján devizában, valutában történik, akkor a számla szerinti – levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – devizaösszegnek, valutaösszegnek a beszerzéskor, a szolgáltatás igénybevételekor

(teljesítésekor) érvényes, a Szt. 60. § (4)–(6) bekezdései szerinti árfolyamon átszámított forintértéke a termék, illetve a szolgáltatás értéke.

(11) **Egyéb gazdasági események esetében a bekerülési érték:**

- a) Követelés fejében átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonfelosztási javaslat szerinti értéke.
- b) Csere útján beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserébe adott eszköz eladási ára.
- c) Az államháztartáson kívülről térítésmentesen (visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszköz, illetve az ajándékként, hagyatékként kapott eszköz, továbbá a többletként fellelt (nem adminisztrációs hibából származó többlet) eszköz bekerülési (beszerzési) értéke – ha a jogszabály eltérően nem rendelkezik – az eszköznek az állományba vétel időpontjában ismert piaci értéke.
- d) Sajátos szabályok a bekerülési érték megállapításánál:
A bekerülési érték részét képező tételek elszámolásának időpontjára a Szt. 47. § (9) bekezdését kell alkalmazni azzal, hogy az eszköz értékének utólagos módosítása során akkor kell a különbség összegét jelentősnek tekinteni, ha az meghaladja az eredetileg elszámolt bekerülési érték 1%-át, de legalább a százezer forintot. A bekerülési (beszerzési) érték részét képező tételeket a felmerüléskor, a gazdasági esemény megtörténtekor (legkésőbb az üzembe helyezéskor) kell számításba venni a számlázott, a kivetett összegben. Amennyiben az üzembe helyezéskor, a raktárba történő beszállításig a számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, a fizetendő összeget az illetékes hatóság nem állapította meg, akkor az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni. Az így meghatározott érték és a ténylegesen számlázott vagy később módosított fizetendő (kivetett) összeg közötti különbséggel a beszerzési értéket a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában akkor kell módosítani, ha a különbség összege az adott eszköz értékét jelentősen módosítja. Amennyiben a különbség összege jelentősen nem módosítja az adott eszköz bekerülési (beszerzési) értékét, annak összegét a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában egyéb ráfordításként, illetve egyéb bevételként kell elszámolni.
- e) Az eszközök piaci értékének meghatározása.
- f) Az eszközök piaci értékének meghatározása esetén statisztikai indexek, előrejelzési számítások, összehasonlító (árképzési) módszerek, bekerülési, utánpótlási értékből kiinduló eljárások stb. alkalmazhatók, azzal a feltétellel, hogy az az elfogadott és használt módszerszámviteli oldalról is alátámasztható, módszertanilag dokumentálható.
- g) Az eszközök piaci értékének meghatározásakor abból kell kiindulni, hogy az adott eszközt az értékelés időpontjában, adott állapotban, adott környezeti feltételek mellett, milyen összegért lehet beszerezni, eladni. Ha ugyanazt az eszközt már nem lehet beszerezni, csak korszerűbbet, több feladat ellátására alkalmasat, akkor az összehasonlító árak módszerét kell alkalmazni. Ez esetben a korszerűbb, a több feladat ellátására alkalmas eszköz bekerülési értékéből le kell vonni a minőségi különbség árban érvényesített hatását, és ezt az értéket kell piaci árnak tekinteni, amelyet korrigálni kell az értékcsökkenéssel. Az így kapott piaci értéket kell az adott eszköz könyv szerinti értékével összevetni, a különbséget minősítve kell eldönteni, hogy indokolt-e terven felüli értékcsökkenést elszámolni. Amennyiben tárgyi eszközt már nem lehet beszerezni, vagy egyedileg gyártották le, vagy az adott eszközt más nem tudná hasznosítani, ezért azt nem is lehet eladni, más módon célszerű a piaci értékhez történő viszonyítást elvégezni, és az utánpótlási árat meghatározni.

Az eszközök értékcsökkenésének elszámolása

7.§

Terv szerinti értékcsökkenés

- (1) Az immateriális javak, tárgyi eszközök után terv szerinti értékcsökkenést kell elszámolni. Az értékcsökkenésre az Áhsz. 17. § (2)-(4) bekezdésben foglalt eltérésekkel, az Szt. 52.§ (1)-(2) és (5)-(7) bekezdését kell alkalmazni.
- (2) Az évenként elszámolandó értékcsökkenésnek a bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – maradványérték megállapítása esetén a maradványértékkel csökkentett bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – vagy a nettó értékhez (a terv szerint elszámolt értékcsökkenéssel csökkentett bruttó értékhez) viszonyított arányát, vagy a bekerülési értéknek a teljesítménnyel arányos összegét, illetve az értékcsökkenés évenkénti abszolút összegét az egyedi eszköz várható használata, ebből adódó élettartama, fizikai elhasználódása és erkölcsi avulása, az adott tevékenységre jellemző körülmények figyelembevételével kell megtervezni, és azokat a nyilvántartásokon történő rögzítést követően a rendeltetésszerű használatbavételtől, az üzembe helyezéstől kell alkalmazni. Az üzembe helyezés időpontja az eszköz szokásos vállalkozási tevékenység keretében történő rendeltetésszerű hasznosításának a kezdő időpontja.
Az üzembe helyezést hitelt érdemlő módon dokumentálni kell.
- (3) Terv szerinti értékcsökkenést a már rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett immateriális javak, tárgyi eszközök után kell elszámolni addig, amíg azokat rendeltetésüknek megfelelően használják.
- (4) A kis értékű immateriális javak bekerülési értéke a beszerzést, a kis értékű tárgyi eszközök bekerülési értéke az üzembe helyezést, használatba vételt követően, legkésőbb az Áhsz. 53.§ (6) bekezdés d) pontja szerinti elszámolások során terv szerinti értékcsökkenésként egy összegben elszámolandó.
- (5) Az immateriális javak, tárgyi eszközök használata, üzemeltetése során, amennyiben az adott tárgyegyedévben elszámolt terv szerinti, illetve terven felüli értékcsökkenés elszámolásával a könyvekben kimutatott halmozott értékcsökkenés eléri a bruttó érték összegét, akkor még a tárgyegyedévben a bruttó értékét át kell vezetni az adott eszközfajta teljesen (0-ig) leírt aktivált állományi számlájára. Ez a könyvelési tétel két állományi számla közötti átvezetést jelent, nem érinti az értékcsökkenés számlákat.
- (6) Nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés: a földterület, telek értéke után (veszélyes-hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek kivételével), az erdő, képzőművészeti alkotás, üzembe nem helyezett beruházás, teljesen 0-ig leírt immateriális javak, tárgyi eszközök esetében, valamint a régészeti lelet bekerülési értéke után.
Nem szabad terv szerinti értékcsökkenést elszámolni az olyan eszközöknél, amelyek az értékükből a használat során sem veszítenek, illetőleg amelyeknek értéke a különleges helyzetükből, egyedi mivoltukból adódóan évről évre nő.
- (7) Az immateriális javak esetén a terv szerinti értékcsökkenés leírási kulcsa:
  - a) vagyoni értékű jogoknál 16% vagy a tervezett használati idő alapján megállapított lineáris kulcs,
  - b) szellemi termékeknél 33%.
- (8) A tárgyi eszközök terv szerinti értékcsökkenését a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 2. számú mellékletében meghatározottak szerint kell elszámolni.
- (9) Az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok terv szerinti értékcsökkenésének leírási kulcsa azonos annak az ingatlanoké a leírási kulcsával, amelyhez az adott vagyoni értékű jog kapcsolódik (2 %).

Az alkalmazandó kulcsokat a következők szerint kell alkalmazni a terv szerinti értékcsökkenés elszámolásánál:

a) **ÉPÜLETEK**

Az épület jellege		Leírási kulcs %
1.	Hosszú élettartamú szerkezetből	2,0
2.	Közepes élettartamú szerkezetből	3,0
3.	Rövid élettartamú szerkezetből	6,0

A felsorolt csoportokon belül az épületek műszaki ismérvek szerinti besorolása:

A csoport megnevezése	Felmenő (függőleges teherhordó) szerkezet	Kitöltő (nem teherhordó) falazat	Vízszintes teherhordó szerkezet (közbenső és tetőfödém, illetve egyesített teherhordó, térelhatároló tetőszerkezet)
Hosszú élettartamú szerkezet	Beton- és vasbeton, égetett téglá-, kő-, kohósalak- és acélszerkezet	Tégla, blokk, panel, öntött falazat, fémlemez, üvegbeton és profil-üveg	Előre gyártott és monolit vasbeton acéltartók közötti kitöltő elem, valamint boltozott födém
Közepes élettartamú szerkezet	Könnyűacél és egyéb fémszerkezet, gázszilikát szerkezet, bauxit-beton szerkezet, tufa- és salakblokk szerkezet, fűrészelt faszkerkezet, vályogfal szigetelt alapokon	Azbeszt, műanyag és egyéb függönyfal	Fagerendás (borított sűrűgerendás), mátrai födém, könnyű acélfödém, illetve egyesített acél tetőszerkezet könnyű kitöltő elemekkel
Rövid élettartamú szerkezet	Szerfás és deszkaszerkezet, vályogvert falszerkezet, ideiglenes téglafalazat	Deszkafal, lemezkeretbe sajtolt lapfal	Szerfás tapasztott és egyéb egyszerű falfödém

Az Egyetem az épületek terv szerinti értékcsökkenés elszámolásánál, a 2% leírási kulcsot alkalmazza.

b) **ÉPÍTMÉNYEK**

Az építmény jellege	Leírási kulcs %
Minden egyéb építmény	2,0

c) **ÜLTETVÉNYEK**

Az ültetvények esetében az Egyetem által alkalmazott terv szerinti értékcsökkenési leírási kulcs 10 %.

d) **GÉPEK, BERENDEZÉSEK, FELSZERELÉSEK, JÁRMŰVEK**

- 33 százalékos kulcs alá tartozó tárgyi eszközök:
  - számítástechnikai eszközök, sokszorosítási eszközök
- 20 százalékos kulcs alá tartozó tárgyi eszközök:
  - járművek

- 14,5 százalékos kulcs alá tartozó tárgyi eszközök:
  - Minden egyéb – az előzőekben fel nem sorolt – tárgyi eszköz.

A huszonötmillió forint bekerülési érték alatti gépek, berendezések, felszerelések, járművek terv szerinti értékcsökkenésének megállapítása során az Egyetem maradványértéket nem állapít meg.

- (10) Terv szerinti értékcsökkenést a már rendeltetészerűen használatba vett, üzembe helyezett immateriális javak, tárgyi eszközök után kell elszámolni addig, amíg azokat az Egyetem rendeltetésüknek megfelelően használja.

Terven felüli értékcsökkenés

- (1) Terven felüli értékcsökkenést kell az immateriális jószágnál, a tárgyi eszköznél elszámolni akkor, ha az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke.
- (2) Az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan.
- (3) A vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.
- (4) Nem számolható el terv szerinti, illetve terven felüli értékcsökkenés a már teljesen leírt, továbbá terv szerinti értékcsökkenés a tervezett maradványértéket elért immateriális jószágnál, tárgyi eszköznél.

Az értékvesztés elszámolása **8.§**

- (1) Az Egyetemnek a Szt.-ben meghatározott eszközei után értékvesztést kell elszámolni. Ezek az eszközök a következők:
  - a) gazdasági társaságban lévő részesedések,
  - b) készletek,
  - c) követelések.
- (2) Egyes eszközcsoportok értékvesztésének elszámolási szabályai:
  - a) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél értékvesztést kell elszámolni, a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti – veszteségjellegű – különbség összegében, ha ez a különbség tartósan mutatkozik és jelentős összegű. A befektetés piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:
    - a gazdasági társaság tartós piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját,
    - a megszűnő gazdasági társaságnál a várhatóan megtérülő összeget.Amennyiben az előzőek szerinti befektetésnek, a mérleg készítésekor a piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a befektetés könyv szerinti értéke, a különbséggel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a befektetés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a beszerzési értéket.
  - b) Ha a vásárolt készlet (anyag, áru) bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a mérlegben a tényleges piaci értéken, ha pedig a saját termelésű készlet (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állat) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert és várható eladási ára, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő

költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával kell csökkenteni.

A vásárolt készlet bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értékét, illetve a saját termelésű készlet bekerülési (előállítási) értékét – az előzőekben foglaltakon túlmenően – csökkentetten kell a mérlegben szerepeltetni, ha a készlet a vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltétel, szakmai előírás stb.), illetve eredeti rendeltetésének nem felel meg, ha megrongálódott, ha felhasználása, értékesítése kétségessé vált, ha feleslegessé vált. A készlet értékének csökkentését – a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával – ez esetben addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatóságának (az értékesíthetőségnek) megfelelő, mérlegkészítéskor, illetve a minősítés elvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken (legalább haszonanyag áron, illetve hulladékértéken) szerepeljen a mérlegben. A megfelelő módon történő raktári készletek felhasználása mellett a tartósság nem teljesülhet, így ezekben az esetekben az értékelést nem kell végrehajtani.

- c) A követelések minősítése alapján az üzleti év mérleg fordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket, továbbá a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjellegű tételeket is) értékvesztést kell elszámolni – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű. A követelések működési célú támogatások bevételeire államháztartáson belülről, a követelések felhalmozási célú támogatások bevételeire államháztartáson belülről, és Kincstárnál vezetett fizetési számlák után értékvesztés nem számolható el. Az Egyetem a könyvviteli mérlegében nem szerepeltethet olyan követeléseket, amelyek pénzügyi teljesítésére már nincs esély, azaz behajthatatlan követésként a könyvekből le kellett írnia. A behajthatatlanság tényét minden esetben – egyedileg – bizonyítani, dokumentálni kell, melynek részleteit jelen szabályzat 16. § követelések értékelésére vonatkozó része határozza meg.

Egyedi értékelés alapján történő értékvesztés elszámolásának szabályai **9.§**

- (1) A vevők minősítése során vizsgálni kell a következőket:
  - a) a vevő, adós jövedelmi helyzetét,
  - b) fizetőképességét, likviditási gondjainak tartósságát,
  - c) a vonatkozó szerződés alapján garancia érvényesítésére van-e mód és esély,
  - d) csődeljárást, felszámolási eljárást indítottak-e vele szemben, ha igen, a követelés milyen mértékű kielégítésére lehet számítani.
- (2) Az egyedi értékelés alapján történő minősítést évente legalább egyszer, a mérlegkészítés időpontját megelőző 30 nappal el kell végezni. Az Egyetem 360 napon túli követelés esetén 20% értékvesztést számol el. Ha a tartozás továbbra sem kerül kiegyenlítésre, minden azt követő évben további 20% értékvesztés kerül elszámolásra.
- (3) A minősítés határidőre történő elvégzéséért a Pénzügyi Osztály osztályvezetője felelős. A mutató kialakításáért, évenkénti felülvizsgálatáért a Controlling Osztály osztályvezetője felelős, annak jóváhagyásáért a Gazdasági Igazgató felelős.

A kis összegű követelések értékvesztése elszámolásának szabályai

10.§

- (1) Kis összegű követelésnek kell tekinteni a Számviteli Politikában meghatározott értéket meg nem haladó adós és vevő követelést. A kisösszegű követelésekről év végén kigyűjtés alapján külön nyilvántartást kell készíteni.
- (2) A kis összegű követelések könyvvitelben elkülönített csoportjára – a követelések együttes minősítése alapján – az értékvesztés összegét ezen követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában kell meghatározni.
- (3) Ebben az esetben a következő évi mérleg fordulónapi értékeléskor a kis összegű követelések – hasonló módon megállapított – értékvesztésének összegét össze kell vetni az előző évi, ilyen jogcímen elszámolt értékvesztés összegével és a csoport szintjén mutatkozó különbözetet – előjelének megfelelően – a korábban elszámolt értékvesztést növelő értékvesztésként, illetve a korábban elszámolt értékvesztés visszairásaként kell elszámolni.

A költségvetési szerveknél a követelések értékelésére vonatkozó sajátosságok

11.§

- (1) Az egységes rovatrend B31. Jövedelemadók, B32. Szociális hozzájárulási adó és járulékok, B33. Bérhez és foglalkoztatáshoz kapcsolódó adók, B34. Vagyon típusú adók és B35. Termékek és szolgáltatások adói rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott és annak alapján a pénzügyi számvitelben elszámolt követelések (a továbbiakban együtt: az egyszerűsített értékelési eljárás alá vont adókövetelések) értékelési elveinek meghatározása során a kötelezettek legalább státuszuknak megfelelően – folyamatosan működő adósok, illetve folyamatosan működésükben korlátozott adósok szerinti – így különösen felszámolás alatt lévő, csődeljárás alá vont, végelszámolás alatt lévő, jogutód nélkül véglegesen megszűnt – csoportosításban kell részletezni.
- (2) A folyamatosan működő adósokkal szembeni követeléseket lejáratuk szerint tovább kell bontani legalább:
  - 90 napon belüli,
  - 91–180 napos,
  - 181–360 napos, és
  - 360 napon túli minősítési kategóriákra.
- (3) A pénzeszközök esetében is meg kell állapítani az értékvesztés szabályait. Itt szabályozni kell, hogy kinek a felelőssége az értékvesztés tényének a megállapítása, és milyen mértékben kell az értékvesztést megállapítani.
- (4) A pénzeszközöknél az értékvesztés kategóriát akkor kell alkalmazni, ha az adott pénzeszköz számlát vezető hitelintézet a számlán lévő összeget nem tudja a számlatulajdonos költségvetési szervnek maradéktalanul a rendelkezésére bocsátani. Az értékvesztés elszámolásához ebben az esetben is dokumentálni szükséges.
- (5) A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök és forgóeszközök között kimutatott részesedések, értékpapírok, a készletek és a követelések értékvesztésének elszámolása során akkor kell a különbözetet jelentős összegűnek tekinteni, ha az értékvesztés összege meghaladja a bekerülési érték 10%-át. Az értékvesztés tartós jellege nem vizsgálható.
- (6) Az értékvesztéseket minden esetben dokumentálni szükséges (pl. felszámolási eljárás, végelszámolási eljárás, végrehajtás folyamatáról nyert információk).

Terven felüli értékcsökkenés és értékvesztés visszairásának szabályai

12.§

- (1) Terven felüli értékcsökkenést kell az immateriális jószágnál, a tárgyi eszközöknél elszámolni akkor, ha
  - a) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke;
  - b) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan;
  - c) a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.
  - d) az Egyetem, mint költségvetési szerv az év végi értékelés alapján nem számolhat el terven felüli értékcsökkenést, így emiatt év végén nem kell értékelni azokat az eszközöket, melyeknél terv szerinti értékcsökkenést kell elszámolni.
- (2) Az eszközök terven felüli értékcsökkenésének és értékvesztésének visszairására az Szt. 57. § (2) bekezdését és 58. § (2) és (3) bekezdését kell alkalmazni azzal, hogy egyéb bevételek alatt az egyéb eredményszemléletű bevételeket kell érteni, és jelentősnek akkor kell tekinteni az eltérést, ha a piaci érték 10%-kal, de legalább százezer forinttal meghaladja a könyv szerinti értéket.
- (3) Amennyiben az Szt. 53-56.§-a szerint alkalmazott leírások miatt az Szt. 57.§ (1) bekezdés szerinti eszközök könyv szerinti értéke alacsonyabb ezen eszközök eredeti bekerülési értékénél és az alacsonyabb értéken való értékelés (immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a terven felüli értékcsökkenés, egyéb eszközöknél az értékvesztés elszámolás) okai már nem, illetve csak részben állnak fenn, az Szt. 53-56.§-a szerinti leírásokat meg kell szüntetni (immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a már elszámolt terven felüli értékcsökkenés, egyéb eszközöknél az elszámolt értékvesztés összegének csökkentésével) – a megbízható és valós összkép érdekében – az eszközt piaci értékére, legfeljebb a nyilvántartásba vételkor megállapított, az Szt. 47-51.§-a szerinti bekerülési értékére, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékére az egyéb bevételekkel szemben, illetve a pénzügyi műveletek ráfordításait csökkentő tételként vissza kell értékelni (visszairás). A terven felüli értékcsökkenés, az értékvesztés visszairását a költségvetési év mérleg fordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.
- (4) Abban az esetben, ha a mérleg készítésének időpontjában az egyedi eszköz piaci értéke jelentősen meghaladja a könyv szerinti értékét, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékét, akkor a különbözet összegével – az Szt. 58.§ (3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – csökkenteni kell az elszámolt terven felüli értékcsökkenés, az elszámolt értékvesztés összegét az egyéb bevételekkel szemben.
- (5) A részesedések, bankbetétek értékvesztésénél a pénzügyi műveletek ráfordításainak csökkentésével növelni kell az adott eszköz könyv szerinti értékét.
- (6) Az Szt. 58. § (2) bekezdés szerinti különbözete a könyv szerinti értéket az adott eszköz nyilvántartásba vételkor számításba vett értékéig – az Szt. 47-51.§-a szerinti bekerülési értéke összegéig, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékig – kell növelni (visszairás összege), A visszairás összege nem lehet több, mint a korábban terven felüli értékcsökkenésként, értékvesztésként elszámolt összeg.

- (7) A valuta- és devizaszámlák esetében az árfolyam-különbözeteket – jellegüknek megfelelően – bevételként vagy kiadásként kell elszámolni.
- (8) Ha a nyilvántartásban lévő külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értéke és a fordulónapi árfolyamon számított értéke közötti különbségek összege a számviteli politikában meghatározott jelentős összeget nem éri el, akkor nem kell módosítani a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékét.
- (9) A devizás értékelések során elvégzett számítások az év végi értékelés dokumentációját képezik.

Az értékhelyesbítés és visszairása **13.§**

Az Egyetem döntése alapján nem él a piaci értéken történő értékelés lehetőségével, az értékhelyesbítés intézményével.

Külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelési szabályai **14.§**

- (1) A külföldi pénzürtékre szóló eszköz, kötelezettség (kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség) forintértékének meghatározásakor a valutát, devizát a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.
- (2) Ha Magyar Nemzeti Bank által nem jegyzett és nem konvertibilis valutát, ilyen valutára szóló eszközöket és kötelezettségeket (kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket) kell forintra átszámítani, az átszámítást az Szt. 60.§ (5) bekezdése szerinti módon kell elvégezni.
- (3) Ez esetben a valuta szabadpiaci árfolyamán – ennek hiányában, országos napilapban a világ valutáinak árfolyamáról közzétett tájékoztató adatai alapján –, a választott hitelintézet vagy a Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által jegyzett devizára átszámított értéket kell a hitelintézet által jegyzett deviza devizavételi és deviza eladási árfolyamának átlagán vagy a Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon forintra átszámítani.
- (4) Az év végi értékelés munkamenete a következő:
  - a) a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékének megállapítása;
  - b) a fordulónapi érték meghatározása valamennyi külföldi pénzürtékre szóló tételnél (részeselek, követelések, valutakészlet, deviza, számlán lévő deviza, kötelezettség) külön-külön az Áhsz.-ben meghatározott árfolyam;
  - c) az árfolyam-különbözetek megállapítása valamennyi külföldi pénzürtékre szóló tételre külön-külön (ez gyakorlatilag az előző két feladat különbsége);
  - d) ezek az összegek az összevont árfolyam-különbözet nagyságának meghatározása, majd minősítése;
  - e) amennyiben a költségvetési szerv számviteli politikájában meghatározottak szerint jelentős összegű az év végi összevont nem realizált árfolyam-különbözet, ezt a főkönyvi könyvelésben is rögzíteni kell, egyenként minden külföldi pénzürtékre szóló tételnél.
- (5) A valuta- és devizaszámlák esetében az árfolyam-különbözeteket – jellegüknek megfelelően – bevételként vagy kiadásként kell elszámolni.

- (6) Ha a nyilvántartásban lévő külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értéke és a fordulónapi árfolyamon számított értéke közötti különbözetek összege a számviteli politikában meghatározott jelentős összeget nem éri el, akkor nem kell módosítani a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékét.
- (7) A devizás értékelések során elvégzett számítások az év végi értékelés dokumentációját képezik.

A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források értékelése
Általános szabályok
15.§

- (1) A mérlegtételek értékelésének általános szabályaira az Szt. 46. §-át kell alkalmazni. Ennek megfelelően
  - a) az értékelésnél a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulni, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve a vállalkozási tevékenység folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn;
  - b) az előző üzleti év mérlegkészítésénél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változtatást előidéző tényezők tartósan – legalább egy éven túl – jelentkeznek, és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül. Ez esetben a változtatást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat a kiegészítő mellékletben részletezni kell;
  - c) az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és – a törvényben szabályozott esetek kivételével – egyenként értékelni kell. A különböző időpontokban beszerzett, előállított, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközöknél az átlagos beszerzési (előállítási) áron, továbbá a FIFO módszerrel történő értékelés is alkalmazható;
  - d) a mérlegben kimutatott eredmény meghatározásakor, a mérlegtételek értékelése során figyelembe kell venni minden olyan értékcsökkenést, értékvesztést, amely a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érinti, és amely a mérlegkészítés időpontjáig ismertté vált. Tartósnak minősül a könyv szerinti érték és a piaci érték különbözete, ha az múltbeli tények vagy jövőbeni várakozások alapján legalább egy évig fennáll. A különbözet tartósnak minősül – fennállásának időtartamától függetlenül – akkor is, ha az az értékeléskor a rendelkezésre álló információk alapján véglegesnek tekinthető.
- (2) Az Egyetem az eszközeinek nyilvántartásánál a csoportos nyilvántartást alkalmazhatja.
- (3) Az egyidejűleg beszerzett, azonos beszerzési árhoz tartozó, azonos paraméterekkel rendelkező, egyidejűleg használatba vett tárgyi eszközöket, értékpapírokat, készleteket csoportosan is nyilván lehet tartani. A csoportosan nyilvántartott eszközök esetén az értékelést külön-külön, csoportonként kell elvégezni. A csoportos értékelést addig lehet alkalmazni, amíg az egyedi eszköz nyilvántartási értékében elkülönült változás nem következik be.

A mérlegtételek alátámasztása leltárral

Az éves költségvetési beszámoló elkészítéséhez – a mérleg tételeinek alátámasztásához – olyan leltárt kell összeállítani és megőrizni, amely tételesen, ellenőrizhető módon tartalmazza a mérlegben szereplő eszközöket és forrásokat. A leltározás folyamatára vonatkozó részletes szabályozást az Egyetem mindenkor Eszközök és Források Leltározási és Leltárkészítési szabályzata tartalmazza.

A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források értékelése
Részletes szabályok
16.§

Immateriális javak és tárgyi eszközök

- (1) A mérlegben az immateriális javakat, tárgyi eszközöket bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével. Az értékhelyesbítést külön kell kimutatni az eszközök értékhelyesbítésének forrásával azonos összegben.
- (2) A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközként olyan eszközt lehet kimutatni, amelynek az a rendeltetése, hogy a tevékenységet tartósan, legalább egy éven túl szolgálja. Az eszközöket rendeltetésük, használatuk alapján kell a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök vagy forgóeszközök közé sorolni.
- (3) Ha az eszközök használata, rendeltetése megváltozik, azok besorolását módosítani kell.
- (4) A várható használati idő alapján történő besorolás a kötelezettségvállaló feladata, a besorolást a rendelkezésre álló információ alapján, a Vagyongazdálkodási Osztály ellenőrzi.
- (5) Az eszközök és források év végi értékelését, átsorolását, állományból történő kivezetését a Vagyongazdálkodási Osztály és Számviteli Osztály együttes előterjesztése alapján a Gazdasági Igazgató véleménye alapján a Kancellár engedélyezi.
- (6) Kis értékű immateriális jószágnak, tárgyi eszközöknek minősülnek a kettőszázezer forint egyedi értéket nem meghaladó bekerülési értékű vagyoni értékű jogok, szellemi termékek, tárgyi eszközök.
- (7) A mérlegben az immateriális javakat, tárgyi eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével.
- (8) A befektetett tárgyi eszközök és immateriális javak üzembe helyezése
  - a) Az immateriális javak, tárgyi eszközök állománynövekedésének dokumentálására a mindenkorli intézményirányítási rendszerből nyomtatott Állományba vételi, üzembe helyezési bizonylat szolgál.
  - b) Az Állományba vételi, üzembe helyezési bizonylat kötelezően tartalmazza:
    - a bizonylat számát;
    - az állományba vétel jogcímét;
    - az eszköz pontos megnevezését, azonosító adatait;
    - az eszköz bekerülési értékét;
    - főkönyvi besorolását, és az értékcsökkenés leírási kulcsát;
    - az analitikus nyilvántartás egyéb paramétereit;
    - a kötelezettségvállalás pénzügyi objektumait;
    - az állományba vételt végző nevét;
    - az üzembe helyezés időpontját;
    - az üzembe helyezést végző nevét;
    - a leltárkezelő/leltárfelelős személyi nevét, aláírását.

Tartós részesedések

- (1) A mérlegben a részesedéseket, tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.
- (2) A tartós részesedések értékeléséhez szükséges információkat és dokumentumokat a Vagyongazdálkodási Osztály illetékes munkatársa bocsátja a Gazdasági Igazgatóság rendelkezésére. Ennek keretében a Vagyongazdálkodási Osztály illetékes munkatársa

köteles a gazdasági társaságok előzetes beszámolóját a tárgy évet követő év január 31-ig, a végleges beszámolókat a gazdasági társaságokra vonatkozó törvényi beszámolási határidőt követő 15 napon belül beszerezni és a Gazdasági Igazgatóság részére megküldeni.

Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök

A mérlegben a koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, elkülönítve azok értékcsökkenését, értékvesztését és értékhelyesbítését. A koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök után a terven felüli értékcsökkenést a koncesszió jogosultja, a vagyonkezelő adatszolgáltatása alapján kell megállapítani. Ebben az eszközcsoportban kizárólag az államháztartáson kívülre adott eszközöket kell kimutatni.

Készletek értékelése

- (1) A mérlegben a vásárolt készleteket a mérleg fordulónapján használatba nem vett vásárolt készletek bekerülési értékén kell kimutatni, csökkentve a már elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.
- (2) A mérlegben a befejezetlen termelést, félkész termékeket, késztermékeket, növendék-, hízó- és egyéb állatokat a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

Követelések értékelése

- (1) A mérlegben a követeléseket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.
- (2) Amennyiben a vevő, az adós minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Természetesen az értékvesztés visszairásával a követelés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az eredeti nyilvántartásba vételi értékét. Ekként kell eljárni, ha mérlegkészítés után derül ki, hogy egy be nem hajthatónak tűnő követelés utólag mégis megtérül.
- (3) A követelések mérlegforduló napi értékelésével kapcsolatos teendők:
  - a) függő (el nem ismert) követelések kivezetése,
  - b) behajthatatlan követelések kivezetése,
  - c) az elengedett követelések kivezetése (amennyiben a jogszabályok lehetővé teszik),
  - d) értékvesztések elszámolása, az elszámolt értékvesztések visszairása,
  - e) a külföldi pénzürtékre szóló követelések mérleg fordulónapi értékeléséből adódó árfolyam különbözetek elszámolása.
- (4) A követelések kimutatásának, állományba vételének, mérlegben történő szerepeltetésének alapvető követelménye, hogy az adós a követelést elismerje. Az egyenlegközlő levél a követelések leltározásának alapbizonylata. A Pénzügyi Osztály a vevői követelésekre vonatkozó egyenlegközlő kimutatásokat a tárgyév december 31. napja szerinti könyvelési állapotnak megfelelően, tárgyévet követő év január 20. napjáig küldi meg az érintett partnerek részére térítvevény különszolgáltatással ellátott levélként.
- (5) A mérlegkészítésnek az Áhsz. 30/A.§ a) pontjában meghatározott határidejére tekintettel a Pénzügyi Osztály a (3) bekezdés szerint megküldött egyenlegközlőkre érkezett visszajelzések feldolgozását a tárgyévet követő év január 31. napjáig elvégzi.
- (6) Elismert a követelés, ha
  - a) szerződésen alapuló követelésnél a partner nem kifogásolja meg a számlát, a teljesítéssel kapcsolatban sem minőségi, sem mennyiségi kifogást nem emel, valamint a részére megküldött egyenlegközlőn a fennálló tartozás nyilvántartás szerinti összegét írásban visszaigazolja,
  - b) jogszabályon alapuló követelések esetében a vonatkozó hatályos jogszabály, a jogerős

- határozat biztosítja az elismertséget, a dokumentálhatóságot, még abban az esetben is, ha az adós vitatja azt,
- c) az adós a követelést a mérlegkészítés napjáig megtérítette.
- (7) Az Egyetem a könyveiben és a könyvviteli mérlegében nem szerepeltethet olyan követeléseket, amelyek pénzügyi teljesülésére már nincs esély, az ilyen követeléseket behajthatatlan követelésként ki kell vezetni a könyvekből, le kell írni. A leírás nem tekinthető követelésről való lemondásnak, a követelés elengedésének.
- (8) Behajthatatlan követelés:
- a) amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi (amennyiben a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik, az óvatosság elvéből következően a behajthatatlanság – nemleges foglalási jegyzőkönyv alapján – vélelmezhető),
- b) amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett,
- c) amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet,
- d) amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyon felosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,
- e) amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a végrehajtás veszteséget eredményez vagy növeli a veszteséget), amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása "igazoltnak" nem járt eredménnyel,
- f) amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
- g) amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.
- (9) A behajthatatlanság tényét és mértékét minden esetben bizonyítani és dokumentálni kell.
- (10) A követelések hatékony érvényesítése érdekében a tárgyhónap zárását követő 10 munkanapon belül a mindenkori intézményirányítási rendszerből ki kell listázni a 30, illetve 60 napon túli vevői tartozásokat.
- (11) Az olyan követeléseket, amelyek pénzügyi teljesülésére bármely (8) bekezdésben megjelölt okból igazoltnak nincs esély - a Jogi Osztály véleményezését követően - behajthatatlanná kell nyilvánítani. A Pénzügyi Osztály követelés behajthatatlanságára vonatkozó javaslatot a megfelelő indokolással 15 napon belül a Kancellár elé terjeszti, aki dönt a követelés leírásáról, vagy annak elutasításáról. A Kancellár által jóváhagyott javaslatok alapján a Számviteli Osztály legkésőbb a tárgyévet követő év január 31. napjáig köteles a követelések kivezetéséről gondoskodni.
- (12) Az Egyetem követeléseinek behajtásával kapcsolatos eljárások, módszerek és felelősségi körök további részletes meghatározását a mindenkori, követeléskezelések eljárásrendjéről szóló kancellári utasítás tartalmazza.

A hallgatói tartozásokra és az Egyetem által nyújtott lakáscélú munkáltatói kölcsönökre vonatkozó szabályok

- (1) Az Egyetem hallgatókkal szemben fennálló követelései nyilvántartása, listázása a NEPTUN tanulmányi rendszerben történik. A követelések érvényesítésével kapcsolatos feladatokat az Oktatási Igazgatóság a Jogi Osztállyal, valamint a Pénzügyi Osztállyal együttműködve látja el. A lejárt hallgatói fizetési kötelezettségek esetében az Egyetem Hallgatói Követelményrendszer Térítési és juttatási szabályzatában foglalt szankciókat kell alkalmazni.
- (2) Az Egyetem által nyújtott munkáltatói kölcsönök név szerinti részletes kimutatását negyedévente az OTP Bank Nyrt. bocsátja a Számviteli Osztály rendelkezésére. A kimutatások beérkezésétől számított 10 munkanapon belül le kell válogatni azon adósok

listáját, akik legalább 3 hónap hátralékkal rendelkeznek, vagy a kölcsönt a lejáratát követően 3 hónapon belül nem rendezték. Az így kapott listát a Számviteli Osztály továbbítja a Jogi Osztály felé, amely intézkedik – az OTP Zrt. által megállapodás szerint kiküldött első felszólítást követő - hivatalos második felszólítás kiküldése, illetve az arra történő önkéntes teljesítés elmaradása esetén, a behajtási jogcselekmények megtétele iránt.

Pénzeszközök értékelése

A mérlegben a pénzeszközöket a mérleg fordulónapján a pénztárban lévő, a fizetési számlához kapcsolódó számlakivonatban szereplő értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével. Az értékvesztés elszámolása során figyelembe kell venni e szabályzat a pénzeszközök értékvesztésére vonatkozó szakaszát is.

Időbeli elhatárolások

- (1) Az aktív és passzív időbeli elhatárolásokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.
- (2) Az aktív és passzív időbeli elhatárolások elszámolását az év végi zárlati tevékenységek keretében kell végrehajtani.

Saját tőke értékelése

A saját tőkébe tartozó forrásokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

Kötelezettségek értékelése

A kötelezettségeket a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

Záró és hatályba léptető rendelkezések **17.§**

- (1) Az Egyetem jelen Eszközök és Források Értékelési Szabályzatát a Szenátus 21/2018. (XI.17.) sz. határozatával fogadta el. A szabályzat 2018. október 18. napján lép hatályba és visszavonásig érvényes.
- (2) Jelen szabályzat hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti a korábbi, 17/2016. (III.16.) szenátusi határozattal azonos tárgyban elfogadott Eszközök és Források Értékelési Szabályzata.

Eger, 2018. október 17.

Dr. Liptai Kálmán s.k.
rektor

Lengyel Péter s.k.
kancellár